

ALLES UIT DE KAST VOOR HOOGBEGAAFDE LEERLINGEN

Bij leerlingen die ondersteuning nodig hebben, denk je misschien niet meteen aan hoogbegaafden. Toch heeft Candea een uitgebreid aanbod voor deze doelgroep. Dit bestaat uit twee componenten: zorgen voor genoeg uitdaging en zorgen dat ook deze leerlingen goed in hun vel zitten.

Orthopedagoog Judith Bulthuis stapte negen jaar geleden vanuit de jeugdzorg over naar het ondersteuningsteam van Candea, waar ze niet meteen raad wist met hoogbegaafde leerlingen. Ze besloot zich te specialiseren, onder andere via de tweejarige *Radboud International Training on High Ability*. Candea heeft nu een aparte werkgroep voor hoogbegaafdheid. De behoefte is groot, zo bleek ook weer uit de vele vragen op de open dag. Judith en haar collega's willen hoogbegaafdheid zo snel mogelijk in beeld krijgen. Veel informatie komt van de basisschool en ouders/verzorgers. Deelname aan de MIK-klas voor *meer intelligente kinderen* kan eveneens een indicatie zijn. Daarnaast zijn mentoren alert op signalen. Op het herkennen daarvan worden ze getraind door Judith en Sacha Driessen (docent MIK-klas). Zo'n training is er ook voor jonge leraren. Judith: "Dan gaat het om signalen herkennen en leren hoe je met hoogbegaafde leerlingen omgaat."

LEERHONGER BEHOUDEN

Candea bekijkt per leerling wat nodig is. Judith: "Belangrijk is dat deze leerlingen hun *leerhonger* behouden. Er moet genoeg uitdaging zijn, zodat ze gemotiveerd blijven. Dat doen we door zowel binnen als buiten het reguliere les-

programma volop mogelijkheden te bieden om te differentiëren, te verrijken en te versnellen. Leerlingen maken daarbij zoveel mogelijk hun eigen keuzes." Maar het is ook belangrijk dat leerlingen leren omgaan met hun hoogbegaafdheid. "Soms hebben ze moeite met de wijze waarop het onderwijs is ingericht of ontdekken ze dat op de middelbare school niet meer alles vanzelf gaat. In een *mindsettraining* leren ze doorzetten, uitdagingen aangaan en hulp vragen. Goede inzet en goede leerstrategieën zijn vaak net zo belangrijk als intelligentie", aldus Judith, die vertelt dat Candea bezig is met de vorming van *peergroepen*, waar hoogbegaafden elkaar kunnen ontmoeten.

NOUCHKA 'KNOWS IT ALL'

Nouchka Stokvis (3-vwo) is hoogbegaafd. Ze bedacht op de basisschool dingen om zichzelf bezig te houden, zoals moeilijke sommen uit het hoofd doen. In haar klas op Candea is ze naar eigen zeggen een soort *knows it all*. Nouchka vindt dat Candea goed omgaat met haar hoogbegaafdheid. "Er wordt naar mij geluisterd en ze vragen wat ze kunnen doen. Ik wil met *Masterskip* op zeilreis naar Afrika. Dan volg ik onderweg de lessen. Het is nog niet rond, maar de school staat erachter, net zoals ik volgend jaar onder schooltijd een lessenreeks aan de Wageningen University mag volgen." Candea heeft de afgelopen weken uitgebreid met Nouchka en haar ouders de optie onderzocht om te versnellen, maar Nouchka heeft besloten om 3-vwo niet over te slaan. "Ik denk dat ik dan mezelf voorbijloop. Alles willen doen, is voor mij een valkuil. Er is meer dan negens en tiens halen." Denk niet dat ze nu een luizenleventje leidt. Ze doet

technasium én gymnasium, heeft Cambridge Engels als extra vak en is lid van de debatclub. Dat combineert ze met vier keer volleyballen per week. En volgend schooljaar neemt ze via de Quadraam Highschool wiskunde D en informatica erbij.

Het klinkt allemaal geweldig, maar Nouchka is niet altijd blij met haar hoogbegaafdheid. "Mensen zien het als een zegen, maar mijn hoofd staat nooit stil. Ik zou best wat zorgelozer willen zijn, bijvoorbeeld over de klimaatverandering." En dan toch dromen van een studie klimatologie? "Jazeker, iemand moet het oplossen."

Het complete aanbod voor hoog- en meerbegaafden staat op www.candea.nl.

VIJF HIGHLIGHTS

Laat maar zien wat je kunt! Op Candea hebben we het eerste leerjaar *dakpanklassen*. Het betekent dat twee opleidingen bij elkaar zitten. Dus bb/kb, kb/mavo, mavo/havo en havo/vwo. Het voordeel is dat je een jaar langer de tijd hebt om te ontdekken welke opleiding het best bij je past. Bij de plaatsing luisteren we goed naar de basisschool en soms gaan we in gesprek met je ouders/verzorgers. We gaan er zoveel mogelijk van uit dat de meeste leerlingen baat hebben bij hoge verwachtingen. Laat maar zien wat je kunt! Binnen de klassen wordt *gedifferentieerd*: wie meer aankan, wordt extra uitgedaagd. Zodat je het beste in jezelf naar boven haalt.

Maatwerk: ondersteuning en verrijking. Waar we echt trots op zijn, is dat alle leerjaren wekelijks twee klokuren maatwerk hebben. Er zijn twee soorten: ondersteuningslessen en verrijkingslessen. Het mooie is: je mag zelf kiezen. In het begin houdt je mentor wel een oogje in het zeil. Vind je een vak moeilijk, dan doe je een ondersteuningsles. Ben je goed in het vak, dan kun je in dat vak verdieping kiezen of iets heel anders doen. Om een indruk te geven enkele voorbeelden: kunst, muziek, programmeren, circulaire economie, 'Ik ga op kamers', snijpracticum, managementgame, survival, voetbal, Spaans etc., etc.

Breed aanbod? Superbreed aanbod! Candea is een school met een breed aanbod. Neem de basisberoepsgerichte leerweg (bb) en de kaderberoepsgerichte leerweg (kb). In de bovenbouw hebben we drie profielen: zorg & welzijn, economie & ondernemen en media, vormgeving & ICT. Binnen deze profielen zijn er dertien (!) keuzemodules. Je krijgt volop mogelijkheden om erachter te komen wat je leuk vindt en waar je goed in bent, zodat je een vervolgopleiding kiest die helemaal bij je past. En weet je dat je op de mavo het sportvak L02 kunt kiezen of de kunst- en cultuurstroom of dienstverlening & producten? Je zou er bijna keuzestress van krijgen. Hoeft niet, want intensieve keuzebegeleiding vinden we heel belangrijk.

Alle hulp die je nodig hebt. Leren doe je in principe zelf op Candea, maar je krijgt daarbij wel alle hulp die je nodig hebt. Het maakt niet uit of je dyslectisch bent of hoogbegaafd, of dat je je moeilijk kunt concentreren of even niet lekker in je vel zit: je mentor en het ondersteuningsteam staan voor je klaar. We hebben RT'ers voor leerproblemen en orthopedagogen voor socialemotionele problemen. We overleggen bij de aanmelding met de basisschool, zodat de ondersteuning meteen doorloopt. Jij en je ouders/verzorgers kunnen altijd bij je mentor terecht. We willen dat je een onbezorgde tijd hebt op Candea.

Multitalenten doen technasium én gymnasium. Vwo-leerlingen die supergoed kunnen leren, kiezen er vaak voor om het technasium én het gymnasium te doen. Dan wordt een beroep gedaan op alpha- en bètavardigheden: technologie en projectmatig werken aangevuld met de talen en cultuur van de klassieke oudheid. Wat wil je nog meer? Op Candea maak je in 1-havo/vwo kennis met het technasium en daarna eventueel ook met het gymnasium. Vanaf het tweede leerjaar kun je voor allebei kiezen. Deze mogelijkheid spreekt vooral multitalenten aan. En wil je in extra vakken examen doen of vakken eerder afsluiten, dan kan dat.

AGENDA

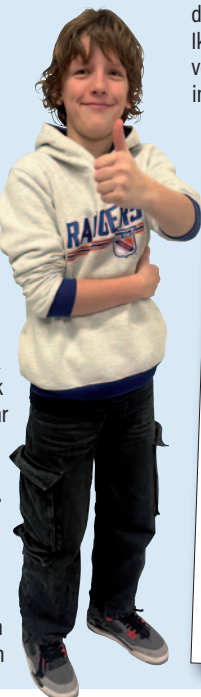
13 feb. Ouderavond loopbaanoriëntatie en -begeleiding en presentatieavond 3-havo/vwo. Voorlichtingsavond decaan 2-mavo (18.30 uur) en 3-mavo (20.00 uur). **19 en 20 feb.** Speeddaten met professionals (zie elders op deze pagina). **21 feb.** Herkansingen 4-bb/kb. Schoolfeest carnaval. **3 t/m 7 maart** Voorjaarsvakantie. **10 t/m 17 maart** Excellentiestage Annecy 4-havo/vwo (leerlingen uit Annecy bezoeken Candea). **14 t/m 16 maart** Musical (zie elders op deze pagina).

in the picture

'ALLEEN GYM IS LEUKER'

Havo/vwo-eersteklassers maken op Candea bij *onderzoek & ontwerpen (o&o)* allemaal kennis met het technasium. Candea was één van de eerste technasiumschoolen in Nederland en is nog steeds de enige in de regio Arnhem. Het doel is de belangstelling voor techniek en technologie te vergroten. Mads Barany vindt alleen gym (lichamelijke opvoeding) nog leuker.

Eersteklasser Mads is 12 jaar en komt uit Westervoort. Hij kende Candea al van de MIK-klas, waarin 'meer intelligente' basisschoolleerlingen extra uitdaging krijgen. "Toen zijn we ook naar het technasium geweest. We gingen met de computer dingen van Lego besturen. Dat was echt cool. Vanaf dat moment wist ik zeker dat ik naar Candea wilde." Mads is vooral fan van het technasium, omdat er veel in samenkomt. "Ik ben goed met mijn hoofd, waardoor ik snel kan denken en creatief ben. Maar bij o&o ga je ook zelf uitvoeren wat je bedenkt. Dan ontdek je of je echt een goede oplossing hebt bedacht. En je leert met je handen werken. Dat wil ik graag, want daar ben ik nog niet goed in." Andere belangrijke onderdelen van het technasium zijn samenwerken en presenteren. Vorige week was er een

presentatieavond voor ouders en verzorgers. Daarvoor maakten Mads en zijn groepje een maquette voor een patio op de locatie Saturnus. "We hadden niet echt een rolverdeling, maar ik vind wel dat we goed hebben samengewerkt. De maquette heeft een openklappend dak, zodat je goed naar binnen kunt kijken. De prullenbak en de regenton hebben we met een 3D-printer gemaakt en de vijver met een lijmpistool. Het is prachtig geworden. Ik zou er een 8,5 voor geven", zegt Mads. Dat had hij goed voorspeld, want voor het maquetteonderdeel kreeg hij inderdaad een 8,5 van docent Edwin Willemsen.

vraagjes aan mads barany

Waarom Candea? Twee redenen: het technasium en ik woon in Westervoort, dus lekker dichtbij.
Is Candea wat je verwacht had? Ik had verwacht dat het leuk zou zijn en dat is het ook.
Leukste dag? Donderdag, want dan hoef ik niet zo vroeg te beginnen en dan heb ik technasium en geschiedenis.
Wat doe je in de pauzes? Eten in de aula en als er zon is, gaan we buiten basketballen of voetballen.
Beste vriend(in)? Kyan en Joshua. Ik ga niet kiezen.
Veel huiswerk? Veel minder dan ik had verwacht. Je kunt op school alles af krijgen.
Waarom moest je wennen? Mijn nieuwe klas, maar dat ging snel.
Hoe zou jij lesgeven? Zorgen dat iedereen het leuk vindt en meegaat in het verhaal.

column

DENKEN, DOEN EN PLEZIER MAKEN!

Een vraag die regelmatig voorbijkomt, is waardoor je het meest leert: door te denken of door te doen? Op Candea gaan we uit van allebei. Ik hoop dat u dat op onze open dag goed heeft kunnen zien. In leslokalen lagen boeken klaar, maar was ook altijd wat te doen. Niet omdat het de open dag was, maar omdat het de kern van ons onderwijs is. Vaak begint de les met instructie, maar daarna gaan we aan de slag. Dat kan een video maken bij media, vormgeving & ICT zijn of een proef doen bij scheikunde. Ieder vak geeft z'n eigen invulling aan 'denken en doen'. Weet u waarvan je nog meer leert? Van plezier maken! Bijvoorbeeld Gelders kampioen worden met de debatclub, door tiny houses te bouwen in een lokaal of door mee te doen aan de musical. U bent van harte welkom op 14, 15 en 16 maart bij de musical!

DEBBY KOK rector (waarnemend)

TICKETVERKOOP MUSICAL

De ticketverkoop van de musical 'Een koningsdrama op de savanne' is van start gegaan. Het wordt een fantastisch spektakel, waaraan (oud-)leerlingen en (oud-)medewerkers al een jaar keihard werken. De musical is een eigen bewerking van het bekende leeuwenverhaal. Er zijn vier voorstellingen van ongeveer vijf kwartier en er is ruimte voor maximaal 250 bezoekers per keer. Dus bestel vandaag nog jouw ticket via de QR-code.

Data, tijden en sponsors: vrijdag 14 maart 20.00 uur premièr (incl. sponsors), zaterdag 15 maart 14.30 en 20.00 uur en zondag 16 maart 14.30 uur. Alle voorstellingen zijn in een schitterend decor in de aula van de locatie Saturnus. We danken onze sponsors: MDT.NL, Hope XXL, Lijmers Caravans, fruitkwekerij De Stokhorst, Lions Club Duiven, Indoor Ski Arnhem, Zakencentrum Staring en de Ogtent.

Bestel hier jouw tickets

AAN WIE KUN JE BETER VRAGEN...

Wat je voor een beroep nodig hebt en wat het écht inhoudt, aan wie kun je dat beter vragen dan aan mensen die dat beroep uitoefenen? Alle bovenbouwleerlingen krijgen die kans volgende week tijdens het 'speeddaten met professionals'. Een fantastisch initiatief van de Rotaryclubs in de regio.

Woensdag 19 februari kunnen leerjaar 3 en 4 van vmbo-bb/kb en mavo van 16.00 tot 18.00 uur in de Turmac Cultuurfabriek in Zevenaar ruim veertig professionals het hemd van het lijf vragen. "Ze zijn afkomstig uit mbo-beroepen. Van schilder tot apothekassistente en alles wat er tussenin zit. Extra leuk is dat ze gouden tickets uitdelen, waarmee leerlingen een dagje mogen meelopen in hun bedrijf", vertelt decaan Robert Koenders.

Donderdag 20 februari zijn de havo- en vwo-leerlingen welkom in hotel Van der Valk in Duiven. Leerjaar 3 van 18.15 tot 19.30 uur en leerjaar 4, 5 en 6 van 19.30 tot 21.00 uur. Decaan Jan-Hendrik de Jonge: "Er zijn meer dan negentig professionals aanwezig. Denk aan beroepen als hotelmanager, belastingadviseur, softwareontwikkelaar en ingenieur. Maar ook een rechter én een burgemeester komen vertellen over hun beroep." Het speeddaten is niet verplicht, maar er wordt wel (zachte) drang uitgeoefend. Bij havo/vwo kan één ouder/verzorger meekomen en bij bb/kb en mavo allebei. Robert: "Graag zelfs, want we zeggen niet voor niets altijd dat ouders de beste loopbaanbegeleiders zijn."